

ONTVANGEN 19 MEI 2021

gemeente
voerendaal

Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal
Postbus 23000
6367 ZG Voerendaal

T 045 – 575 33 99
F 045 – 575 11 95
E info@voerendaal.nl
W voerendaal.nl

Gemeenteraad van Voerendaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Voerendaal
-	-	91393	18 mei 2021
Onderwerp		Behandeld door	Bijlagen
Raadsinformatiebrief Wijngoed St. Martinus, Langeberg		-	4

VERZONDEN 19 MEI 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Per brief van 3 maart jl. informeerden wij u over de stand van zaken met betrekking tot de omgevingsdialoog Wijndomein St. Martinus. Met deze brief informeren wij u wederom over de actuele stand van zaken in de dialoog. Tevens kijken wij vooruit naar de afronding van deze dialoog in het tweede kwartaal en het verdere proces.

Op 18 mei ontvingen wij raadsvragen van de fracties Democraten Voerendaal, CDA en PvdA. Die vragen hebben zich aldus gekruist met deze raadsinformatiebrief. De beantwoording van die vragen volgt binnen de reguliere termijn.

Bijeenkomsten

Op 2 december 2020 planden wij een bijeenkomst voor de bewoners van Fromberg. De buurtbewoners gaven in een brief aan dat zij openstonden voor een open dialoog maar op de betreffende avond was helaas niemand aanwezig.

Op 3 december 2020 presenteerde initiatiefnemers van Wijngoed ST. Martinus hun visie voor een wijndomein op de Langeberg aan een afvaardiging van raads- en commissieleden.

De bijeenkomst van 3 december en de brief van de buurtbewoners waren voor uw raad aanleiding om in uw vergadering van 10 december 2020 unaniem en raadsbreed een motie aan te nemen waarin het college werd opgeroepen om een omgevingsdialoog te faciliteren. Tevens verzocht u ons college om uw raad te informeren over de voortgang van de dialoog. In de motie is voor de dialoog een termijn gesteld van 3 maanden met de mogelijkheid tot een verlenging met 3 maanden.

Per raadsinformatiebrief van 3 maart 2021 hebben wij aangegeven dat wij, gelet op het verloop van de dialoog op dat moment, gebruik zouden maken van de mogelijkheid om

Onderwerp

Raadsinformatiebrief Wijngoed St. Martinus,
Langeberg

Ons kenmerk

91393

Voerendaal

18 mei 2021

Paginanummer

2

de dialoog te verlengen. Wij gaven aan dat wij voor afloop van het 2^e kwartaal zouden informeren over de opbrengsten van de dialoog.

Naar aanleiding van de aangenomen motie werd de dialoog vervolgd via twee lijnen.

Eenzijds hebben de initiatiefnemers van het wijndomein actief, een-op-een de dialoog gezocht met bewoners en andere belanghebbenden om hun plannen toe te lichten en vragen te beantwoorden.

Anderzijds hebben wij als college op 18 februari 2021 een tweede buurtbijeenkomst gepland. Om hun moverende redenen zijn hierbij wederom geen buurtbewoners verschenen.

Op 24 maart 2021 planden wij een derde buurtbijeenkomst. Deze bijeenkomst werd bijgewoond door bewoners van 3 van de 13 uitgenodigde adressen. De aanwezige bewoners werden op hun verzoek ondersteund door een vertegenwoordiger van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL). Het was een constructieve bijeenkomst waarbij tal van onderwerpen de revue passeerden.

In een bijeenkomst op 29 april 2021 zou verder gepraat worden over een drietal thema's: verkeer, milieu en bestemmingsplan. Enkele dagen voor die bijeenkomst overlegden buurtbewoners een door hun opgestelde visie waarin werd aangegeven dat de gepresenteerde plannen niet op hun draagvlak konden rekenen. De bijeenkomst op 29 april werd bijgewoond door dezelfde bewoners. Na de bijeenkomst is een ondertekende versie van de visie overgelegd die is (mede)ondertekend door bewoners van 9 van de 13 adressen, de Stichting Natuurlijk Geuldal en bewoners van 2 adressen op de Heugdenweg.

De verslagen van de 2 buurtbijeenkomsten en de visie van de buurtbewoners, zijn bijgevoegd.

Naast voornoemde buurtbijeenkomsten heeft op verzoek van de directe buurman van St. Martinus reeds vóór de buurtbijeenkomst van 2 december 2020 een overleg met hem plaatsgevonden omdat hij bij die bijeenkomst niet aanwezig kon zijn. Deze directe buurman heeft aangegeven dat de voorheen aanwezige loods wat hem betreft niet gesloopt had hoeven te worden maar dat hij zich kan vinden in de plannen van initiatiefnemers. Ook het verslag van dat gesprek treft u bijgaand aan.

Tevens heeft ook een andere buurtbewoner in maart telefonisch laten weten dat zij geen problemen had met de plannen van St. Martinus maar dat zij niet wilde deelnemen aan de bewonersbijeenkomsten om de tegenstellingen in het buurtschap niet verder te vergroten.

Andere stakeholders

Naast de belangen van de omwonenden zijn er uiteraard ook andere belangenverenigingen of stakeholders zoals de Stichting Natuurlijk Geuldal, het IKL, IVN en ondernemersverenigingen. Langs de eerste lijn hebben initiatiefnemers al met diverse partijen gesproken, hun plannen toegelicht, en input opgehaald.

Onderwerp

Raadsinformatiebrief Wijngoed St. Martinus,
Langeberg

Ons kenmerk

91393

Voerendaal

18 mei 2021

Paginanummer

3

Op 25 mei aanstaande hebben wij een brede bijeenkomst gepland voor de buurtbewoners en deze andere stakeholders. Tijdens de bijeenkomst zullen initiatiefnemers presenteren wat zij hebben opgehaald bij de verschillende partijen en op welke manier zij deze input hebben verwerkt in hun plannen. Uiteraard is er de mogelijkheid voor alle betrokkenen om aanvullende input te leveren of vragen te stellen.

Vervolg

Conform de motie en onze brief van 3 maart 2021 zouden wij u voor het verstrijken van het 2^e kwartaal informeren over de uitkomsten van de dialoog. Een deel van de opbrengst hebben wij reeds nu met u gedeeld. De opbrengst van de bijeenkomst van 24 mei volgt nog.

Graag nodigen wij u als raadsleden en de leden van de commissie Leefomgeving uit voor een informatiebijeenkomst als vervolg op de sessie van 3 december 2020. Initiatiefnemers zullen dan aan u presenteren wat zij hebben opgehaald in de omgevingsdialoog en wat dat voor hun plannen betekend. Tegelijkertijd is er natuurlijk alle ruimte om vragen te stellen over de plannen.

Deze bijeenkomst hebben wij gepland op 8 juni 2021 om 19.00 uur. Vooralsnog zal deze bijeenkomst als gevolg van de coronamaatregelen digitaal via MS Teams plaatsvinden. Een uitnodigingsmail volgt via de griffie.

In de motie van 10 december 2020 heeft u termijn van maximaal 6 maanden gesteld voor het doorlopen van de omgevingsdialoog. De resultaten hiervan worden gepresenteerd op 8 juni en kunnen dan worden besproken.

Zoals wij in dit dossier vaker hebben aangegeven is het bij uitstek aan uw raad om een standpunt te bepalen over de wenselijkheid van de ontwikkeling van een wijndomein op de Langeberg. Wij stellen dan ook voor dat u in uw vergadering van 8 juli 2021 tot een principe standpuntbepaling komt inzake dit dossier zodat voor alle partijen duidelijk is of er in de basis draagvlak is voor een toekomstige ontwikkeling. De kaders waarbinnen die ontwikkeling zou kunnen plaatsvinden worden uiteraard door uw raad bepaald en kunnen in de formele bestemmingsplanprocedure verder worden uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL.

Zakelijk verslag

Inspraakreactie d.d. 20 november 2020

Aanwezig

dagvoorzitter

De heer B. Achten

initiatiefnemer

De heer O. van der Molen

gemeente

De heer P. Thomas, wethouder

De heer J. Laudy, concernjurist

buurtbewoner

De heer J. Mobers

Aanleiding: naar aanleiding van de uitnodiging voor de buurtbijeenkomst van 2 december 2020 heeft dhr. Mobers aangegeven verhinderd te zijn en heeft hij verzocht om een gesprek om zijn zienswijze op de ontwikkeling van Wijngoed St. Martinus te geven.

Dhr. Achten heet iedereen welkom en maakt een voorstelrondje. Vervolgens geeft hij dhr. Mobers het woord.

Dhr. Mobers licht een stuk historie van Fromberg toe. Hij wil graag zijn zienswijze geven omdat in de media overheerst dat de buurt negatief is over het plan. Hij geeft vervolgens aan dat hij zich kan voorstellen dat een bedrijf van deze omvang ter plaatse ruimte nodig heeft voor opslag en om machines te stallen. De tijdelijke loods had wat hem betreft niet weg gehoeven. Hij kent de details van het nieuwe plan niet en stelt het op prijs als hij daarvan visualisaties kan ontvangen.

Dhr. Van der Molen zegt toe dat de visualisaties van het nieuwe plan aan dhr. Mobers verstrekt worden.

Dhr. Mobers vervolgt en geeft aan dat, nu de bestaande loods gesloopt is, hij vraagt om minder hoog terug te bouwen en meer passend in het landschap, bijvoorbeeld met hout. Tevens vraagt dhr. Mobers aandacht voor een natuurlijke invulling van de grondwal. Tot slot geeft dhr. Mobers aan dat de huidige ontsluiting verkeersonveilig is en dat het wenselijk zou zijn om deze ontsluiting hoger op de Afvaartweg/Heugdenweg aan te sluiten.

Dhr. Van der Molen zegt toe dat de ontsluiting in de visualisaties zal worden meegenomen.

Desgevraagd door de voorzitter geeft dhr. Mobers aan dat hij het op prijs stelt dat hij op deze wijze zijn inbreng heeft kunnen leveren.

Voerendaal, 20 november 2020

Zakelijk verslag

Omgevingsdialoog St. Martinus 24 maart 2021

via MS Teams

Aanwezig

dagvoorzitter

De heer B. Achten

gemeente

De heer W. Houben, burgemeester

De heer P. Thomas, wethouder

De heer J. Laudy, concernjurist

initiatiefnemer

De heer S. Beurskens, initiatiefnemer

De heer O. van der Molen, initiatiefnemer

De heer F. Klement, adviseur

De heer F. Cartens, verslaglegger

buurtbewoners

De heer en mevrouw Ortmans-Ramakers

De heer en mevrouw Wolfs-Diederens

De heer J. Heuten

De heer J. Kleinen, vereniging kleine kernen

De dagvoorzitter heet eenieder welkom en geeft aan dat er van het overleg een zakelijk verslag wordt opgesteld. Hij geeft aan dat eerst burgemeester Houben een toelichting zal geven op de aanloop naar deze dialoogsessie. Daarna zullen initiatiefnemers een presentatie verzorgen. Er is alle gelegenheid voor het stellen van vragen.

Burgemeester Houben geeft aan dat hij in dit dossier twee petten op heeft. Enerzijds als voorzitter van de gemeenteraad die in dit dossier een belangrijke rol heeft geclaimd. Anderzijds als voorzitter van het college van burgemeester en wethouders.

Met deze omgevingsdialoog wordt invulling gegeven aan de oproep in de brief van buurtbewoners voor een open en gelijkwaardige dialoog. De burgemeester gaat eerst in op een korte historie van wijngoed Ceres. In 2019 heeft St. Martinus het wijndomein overgenomen van Ceres. De nieuwe eigenaren hebben ook altijd aangegeven dat de verschijningsvorm van de loods niet paste binnen de gewenste uitstraling van St. Martinus. Men is toen gaan nadenken over een ander en beter plan.

In het eerste kwartaal van 2020 hebben initiatiefnemers geprobeerd om in gesprek te komen met de gemeenteraad of die denkrichting een opening zou kunnen bieden om met behoud van delen van de loods te komen tot een nieuw elan. De raad heeft dat gesprek toen afgehouden. Het probleem voor het college was dat er de motie lag uit 2015 waardoor het college ook niet aan zet was; de raad moest immers vanaf het eerste moment worden betrokken. De gemeenteraad heeft vervolgens aan het college gevraagd om de vernieuwbouw plannen enkel op te halen bij initiatiefnemers en door te leiden naar de raad. Die plannen zijn door het college op 20 juni 2020 ontvangen en zijn direct, zonder commentaar of oordeel, doorgestuurd naar de gemeenteraadsfracties. Daarbij heeft het college gevraagd of de raad zich kon vinden in de denkrichting die voorlag. De uitkomst daarvan was er wellicht wel iets mogelijk was op die locatie maar dat in ieder geval de bestaande loods eerst afgebroken moest worden voordat men daarnaar wilde kijken. Dat standpunt heeft het college gerespecteerd. De gang van zaken heeft indirect geleid tot veel irritatie bij buurtbewoners.

Op 11 juni 2020 landde er direct een handhavingsverzoek van de buurt en is de handhavingprocedure opgestart.

In overleg met de raad is een vervolgtraject uitgedacht. Na de sloop van de loods zou er een tijdelijke omgevingsvergunning worden verleend tot 1 januari 2021 voor de verhardingen en tijdelijke voorzieningen, o.a. zeecontainers. Verder zou er een opdracht worden gegeven aan de initiatiefnemers om een omgevingsdialoog op te starten. De raad gaf daarbij de ruimte om het proces te verlengen als dat nodig was om de dialoog mogelijk te maken. In eerste instantie is de tijdelijke omgevingsvergunning verlengd tot 1 april 2021 en omdat verschillende afspraken in de dialoog niet zijn doorgegaan heeft het college inmiddels opnieuw besloten om de tijdelijk omgevingsvergunning te verlengen tot 1 juli 2021. Als de raad in meerderheid meegaat in de uitkomst van de dialoog geldt dat als principestandpunt en kan de formele procedure worden opgestart met mogelijkheden voor inspraak en beroep. Als de raad niet meegaat in de visie van St. Martinus dan zullen initiatiefnemers naar een andere oplossing moeten zoeken en dat betekent een verdere afbouw van de locatie Langeberg.

Het voorgaande heeft geleid tot deze omgevingsdialoog die start met deze bijeenkomst met de directe burens waarin we praten over de denkrichting en de visie en nog niet over details en fijnmazige onderdelen. Uitnodigingen voor bijeenkomsten op 2 december 2020 en 18 februari 2021 zijn door de buurt om hen moverende redenen afgeslagen. Op 3 december 2020 zijn de plannen gepresenteerd aan een afvaardiging aan de raad. Daarna is ook de dialoog met andere stakeholders opgepakt en de resultaten daarvan kunnen worden gemeld.

De heren Ortmans en Kleinen spreken uit dat zij het betreuen dat de Stichting natuurlijk Geuldal niet is uitgenodigd voor dit overleg.

De burgemeester geeft aan dat er voor gekozen is om de sessie alleen met buurtbewoners en hun adviseur te houden. De Stichting Natuurlijk Geuldal komt op een ander moment aan bod. **De heer Van der Molen** geeft aan dat hij al een kort verkennend gesprek heeft gehad met Stichting natuurlijk Geuldal en dat op 1 april een vervolgesprek staat gepland.

De heer Van der Molen start de presentatie. Dit is dezelfde presentatie die eerder al is gedeeld waarbij een aantal pagina's zijn toegevoegd over de input en feedback van derden en de zorgen van bewoners. De presentatie is bijgevoegd bij dit verslag. De heer Van der Molen licht de ambitie van St. Martinus en de plannen op de locatie Langeberg toe aan de hand van de presentatie. Hij licht toe dat hij met een aantal omwonenden en andere belanghebbenden heeft gesproken. Hij wil graag met meer bewoners in gesprek. Hij geeft een samenvatting van de input op regio niveau en op het niveau van het wijndomein. Tot slot gaat hij in op de positieve aspecten en punten van zorg die door de buurtbewoners waarmee is gesproken, zijn ingebracht.

De heer Kleinen en **mevrouw Diederik** stellen vragen over de verhouding van de productie in Vijlen en Langeberg. **De heer Beurskens** geeft aan de productie van wijn van alle percelen (ca. 85% van de bedrijfsactiviteiten) plaatsvindt in Vijlen. De productie van de bijproducten grappa en sappen vindt plaats in Fromberg.

Mevrouw Diederik stelt vragen over biologische wijnbouw in relatie tot de rassen die zijn aangeplant op de Langeberg. Dit in verband met het bespuiten van de gewassen. **De heer Beurskens** geeft aan dat er twee wegen worden bewandeld. Het is enerzijds de bedoeling om bepaalde rassen op de Langeberg om te enten. Anderzijds is het de bedoeling om de bodem goed onder controle te krijgen waardoor er minder ziekten ontstaan waardoor er minder gewasbeschermingsmiddelen nodig

zijn. **De heer Van der Molen** vult aan dat er in het plan gekeken wordt om op de grens met de woningen de wijnranken te vervangen door fruitbomen. **De heer Laudy** geeft aan dat er geen beleid is binnen de gemeente met betrekking tot het bespuiten van wijngaarden. Als er een nieuw bestemmingsplan in procedure wordt gebracht is het mogelijk om hiernaar te kijken en indien nodig meer te reguleren met bijvoorbeeld spuitzones. **De burgemeester** vult aan dat tijdens een controle naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen geen onregelmatigheden zijn aangetroffen. **De heer Heuten** stelt de resultaten van de controle ter discussie.

De heer Kleinen geeft aan dat hem opvalt dat bij de bewoners milieutechnische aspecten spelen en de druk op de omgeving en het landschap. Hij proeft in deze bijeenkomst een economische benadering. De wethouder economische zaken en toerisme is aanwezig. Bij vervolggesprekken zou het handig zijn dat ook de portefeuillehouder milieu en landschap zijn aandeel heeft. **De burgemeester** verduidelijkt dat wethouder Thomas ook ruimtelijke ordening in zijn portefeuille heeft, daarmee is hij verantwoordelijk voor circa 90% van dit dossier. Bij een volgend overleg kan ook portefeuillehouder Verbraak aansluiten.

De heer Ortmans geeft aan dat de toegevoegde sheets in de presentatie een stukje verduidelijking geven en dat de buurt zich hierover moet buigen. Wat onduidelijk blijft is de eindvisie van initiatiefnemers. **De heer Van der Molen** geeft aan dat het niet de bedoeling is om de Langeberg volledig economisch uit te ponden. Initiatiefnemers willen iets doen dat passend is in het landschap en een positieve bijdrage levert. Niet alleen voor het economisch gewin. Wat het uiteindelijk wordt vinden initiatiefnemers moeilijk te zeggen. Het is een kleine locatie dus het zal altijd op kleine schaal zijn maar men kan niet in de toekomst kijken. **De heer Thomas** geeft aan dat de overheid juist kan reguleren via het bestemmingsplan. Als de gemeenteraad de contouren vastlegt in een bestemmingsplan is voor alle betrokkenen duidelijk wat de scope is. Er wordt geen 'carte blanche' afgegeven.

Mevrouw Dieren geeft aan dat er op basis van het bestemmingsplan nu niks kan. Dit is ook het standpunt van de gemeente geweest tot februari 2020. Van die beslissing is afgeweken wegens voortschrijdend inzicht. De vraag is wat de gemeente nog meer mogelijk maakt. **De heer Laudy** geeft aan dat de Langeberg een agrarische bestemming heeft en de wijngaard als zodanig is toegestaan. Het bestemmingsplan biedt op dit moment geen bouwmogelijkheden. Als de gemeenteraad de visie van St. Martinus omarmt, kan een bestemmingsplan in procedure worden gebracht wat wel bouwmogelijkheden toestaat. De raad heeft daarvoor als voorwaarde gesteld dat duidelijk moet zijn of er draagvlak is in de buurt. De visie van St. Martinus en het draagvlak van de buurt weegt de raad dus mee bij het vaststellen van het bestemmingsplan. **De heer Ortmans** geeft aan dat het probleem met het bestemmingsplan is dat als eenmaal iets gebouwd de uitbreiding daarvan zeer makkelijk is. Dat is een van de grote zorgen van de buurt. **De heer Laudy** geeft aan dat het goed is om dat op een ander moment terug te pakken. Van belang is dat het uiteindelijk de gemeente is die bepaalt wat op een bepaalde plek wel of niet kan; niet initiatiefnemers.

De heer Heuten geeft aan dat er geen draagvlak is in de buurt. De omvang van de loods is niet nodig. De hele ontwikkeling is overbodig dus moet daar nog wel verder over gesproken worden? **De heer Ortmans** geeft aan dat de buurt een standpunt moet bepalen. Als bij de bewoners duidelijk is dat men het plan niet ziet zitten, waar gaan we dan over praten?

Mevrouw Dieren wil graag aandacht vragen voor het wijnrestaurant op het land. Dit is bewoners enorm in het verkeerde keelgat geschoten. Het evenement heeft nogal wat impact gehad op het dorp qua verkeersoverlast. Corona-maatregelen werden niet nageleefd en er is schade veroorzaakt bij bewoners. **De burgemeester** geeft aan dat de heer Beurskens zijn terrein beschikbaar heeft gesteld.

Vanuit de branding van Voerendaal is een dergelijk initiatief toe te juichen, los van de locatie. Hij begrijpt heel goed dat de bewoners van Fromberg hier anders tegenaan kijken maar er zijn veel bezoekers geweest die onder de indruk waren van het uitzicht op het landschap. Ten aanzien van het verkeer door Fromberg moet geregeld worden dat het verkeer niet door het buurtschap komt. De nieuwe toegangsweg voor het wijndomein houdt daar al rekening mee. Er is geprobeerd in de vergunning voor het wijnrestaurant te regelen dat het verkeer niet door Fromberg hoeft.

De dagvoorzitter vat samen dat er in een vervolgsessie dus gekeken moet worden naar milieu, bestemmingsplan en verkeer.

De heer Heuten vraagt hoe het kan dat tijdens wijnrestaurant op het land de gemeente niet optrad tegen het lozen van afvalwater op zijn land. De politie gaf aan niet te mogen handhaven en de BOA's ook niet. **De burgemeester** geeft aan dat dit hem niet bekend is.

De heer Kleinen geeft aan dat de bewoners eerst in overleg moeten om hun standpunt te bepalen en te bezien of er ruimte is voor verder overleg. Voordat het tot een juridische bestemmingsplan procedure komt zou het goed zijn om vooraf duidelijke afspraken te maken waar alle partijen mee kunnen leven. Waarbij de leefbaarheid zo min mogelijk wordt aangetast althans op een wijze die voor de buurt acceptabel is. **Mevrouw Diederer** vraagt of er vanuit de gemeente een eindvisie is.

De burgemeester geeft aan dat de denkrichting is aangegeven door St. Martinus. In een bestemmingsplan wordt dat eindbeeld ingekaderd. Het is pas aan de gemeente om aan te geven wat acceptabel op het moment dat de visie van de ondernemer en de randvoorwaarden van de buurt bekend zijn. Het college is voorstander van de wijncultuur in Voerendaal maar dat zegt nog niets over de locatie waar bebouwing mogelijk is. Er zijn nog allerlei onderzoeken die uitgevoerd moeten worden om tot een bestemmingsplan te komen.

De dagvoorzitter geeft qua proces aan dat de gemeenteraad op 3 december 2020 heeft aangegeven dat er eerst een dialoog met de buurt moest worden gevoerd. In deze bijeenkomst is informatie gedeeld. De bedoeling is om half mei met de bewoners en andere belanghebbenden in een brede sessie bij elkaar te komen. Is er bij de buurt behoefte om daaraan voorafgaand nog een keer een-op-een met het college verder te praten? **De heer Kleinen** vindt het van belang dat eerst de bewoners samenkomen. Afhankelijk van de uitkomst daarvan kan er een vervolgesprek tussen bewoners en gemeente plaatsvinden. **De dagvoorzitter** geeft aan dat het een drietrapsraket is: eerst overleg van de buurt, dan een vervolgsessie tussen buurt en gemeente en dan half mei de brede bijeenkomst voor alle belanghebbenden.

De dagvoorzitter vat de gemaakte afspraken samen. Medio mei komt er een brede dialoog met buurtbewoners en andere belangenorganisaties. Als de bewoners na onderling overleg daarmee instemmen vindt circa een week van te voren een sessie plaats met enkel de buurtbewoners om verder in te gaan op de thema's milieu, bestemmingsplan en verkeer.

De dagvoorzitter geeft de deelnemers de gelegenheid om terug te kijken op de avond dan wel afsluitend de gelegenheid om nog aanvullende opmerkingen te maken (spreekwoordelijke rondvraag). Partijen geven aan dat ze alles naar voren hebben kunnen brengen wat ze wilden, begin van een dialoog is gemaakt en verdere geen gebruik meer wensen te maken van de rondvraag omdat alles voor dit moment aan de orde is geweest.

Zakelijk verslag

Omgevingsdialoog St. Martinus 29 april 2021, 19u00
via MS Teams

Aanwezig

dagvoorzitter

De heer B. Achten

gemeente

De heer W. Houben, burgemeester

De heer P. Thomas, wethouder

De heer P. Verbraak, wethouder

De heer J. Laudy, concernjurist

initiatiefnemer

De heer S. Beurskens, initiatiefnemer (vanaf 19u50)

De heer O. van der Molen, initiatiefnemer

De heer F. Klement, adviseur

De heer F. Cartens, verslaglegger

buurtbewoners

De heer en mevrouw Ortmans-Ramakers

De heer en mevrouw Wolfs-Diederer

De heer J. Heuten

De heer J. Kleinen, vereniging kleine kernen

De dagvoorzitter heet eenieder welkom en geeft aan dat er van het overleg een zakelijk verslag wordt opgesteld. Hij vraagt of er opmerkingen zijn op het verslag van de sessie van 24 maart j.l.

De heer Heuten geeft aan dat in het verslag zijn vraag over het ontbreken van handhaving tijdens het evenement Wijnrestaurant op het land en het antwoord van de burgemeester daarop onvoldoende zijn opgenomen. Daarnaast geeft hij aan dat de jachtbeheerder niet op de hoogte was van de plannen terwijl dit door de heer Van der Molen wel was aangegeven. **De heer van der Molen** geeft aan dat hij op dat moment inderdaad nog niet had gesproken met de jachtbeheerder. **De dagvoorzitter** geeft aan dat de opmerking over handhaving in het verslag van 24 maart zal worden aangevuld en tevens in het verslag van 29 april zal worden opgenomen.

De heer Kleinen vraagt of het visiedocument, dat door de buurt is opgesteld en rondgestuurd, bij eenieder bekend is. **De dagvoorzitter** geeft aan dit document met eenieder is gedeeld.

De dagvoorzitter geeft het woord aan wethouder Verbraak om in te gaan op het aspect verkeer.

Wethouder Verbraak geeft aan dat de gemeente bezig is met een nieuw gemeentebreed verkeersplan met als doel evenwicht in leefbaarheid en mobiliteit. Ook omdat er gemeentebreed steeds meer klachten over woon-werk/sluipverkeer, agrarisch en recreatief verkeer. De ervaren drukte in Fromberg is dan ook herkenbaar. Hij zal navragen of er verkeerstellingen zijn van Fromberg zodat er feitelijk over de cijfers van de verkeersstromen gesproken kan worden.

De gemeente is met de provincie in gesprek om het kwaliteitsnetwerk landbouwverkeer te verbeteren. Het project is niet volledig afgerond maar op dit moment loopt het landbouwverkeersnetwerk niet door Fromberg. Een kaartje van het landbouwverkeernetwerk kan worden verstrekt.

Er loopt een onderzoek of bepaalde (land)wegen in het buitengebied aan het verkeer kunnen worden onttrokken. Daarnaast kan hij zich voorstellen dat er wordt gekeken naar het spreiden van verkeer over wegen in plaats van het clusteren op bepaalde routes zoals de Mergellandroute. Het

weggebruik moet gestroomlijnd worden zodat alleen dát verkeer van een weg gebruik maakt dat je daar ook wil hebben.

De dagvoorzitter geeft de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

De heer Ortmans vraagt of er specifieke plannen zijn in verband met het wijndomein. Want die ontwikkeling heeft invloed op de verkeersstromen.

Wethouder Verbraak geeft aan dat in het kader van een bestemmingsplanprocedure ook het aspect verkeer aandacht behoeft. Dan moet duidelijk zijn welk verkeer wordt gegeneerd en hoe dat wordt afgewikkeld.

De heer Wolfs vraagt of er wordt samengewerkt met andere gemeenten.

Wethouder Verbraak geeft aan dat het kwaliteitsnetwerk landbouwverkeer 100% is afgestemd in de regio. Dit plan is 4-5 jaar oud. Er vindt regionaal overleg plaats op Zuid-Limburgs niveau om te komen tot een regionale visie, die te zijner tijd ook gedeeld met de bewoners. Die visie is echter op een hoog abstractieniveau en niet op detailniveau uitgewerkt. De eigen ervaring leert wel dat veel gemeenten meestal op eigen houtje werken. Het is een aandachtspunt in de verkeersvisie maar de uitwerking daarvan zal niet vandaag op morgen af zijn. Met de college wethouder van gemeente Gulpen-Wittern is regelmatig overleg.

Mevrouw Diederik geeft aan dat de Mergellandroute misschien onverstandig was maar dat er nu juist een nieuwe wijnroute bij is gekomen.

Wethouder Verbraak geeft aan dat over de wijnroute bij hem geen klachten bekend zijn. Het doel is om recreanten te leiden naar de natuurtransferia van waaruit zij kunnen wandelen of fietsen. Het recreatief model is gericht op extensief gebruik van het wegennet. **Wethouder Thomas** vult aan dat de wijnroute een wandelroute is die dus niet bedoeld is voor verkeer. **De heer Heuten** geeft aan dat de wijnroute gevolgd wordt door motoren.

De dagvoorzitter introduceert het thema milieu.

Wethouder Verbraak geeft aan dat de gemeente niet gaat over welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Daar zijn landelijke regels voor. Vanuit de ruimtelijke ordening kan wel met zoneringen worden gewerkt maar dat is momenteel niet geregeld. Wethouder Thomas bevestigt dit.

De heer Kleinen vraagt wie er toezicht houdt op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. **De heer Laudy** geeft aan dat dit een bevoegdheid is van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Deze instantie heeft in 2020 een controle uitgevoerd waarbij geen overtredingen zijn gebleken.

De heer Heuten geeft aan dat die controle niet klopt en niet onafhankelijk is. Hij geeft aan dat de spuit zou zijn omgebouwd. De controleurs en de diegene die spuiten zouden elkaar kennen. Het is volgens hem een kwestie van normaal fatsoen om niet te spuiten in de buurt van kinderen.

De heer Van der Molen geeft aan dat het doel van St. Martinus de druiventeelt is. Er zijn goede intenties ten opzichte van de vorige gebruiker en er wordt met de omgeving gecommuniceerd wanneer er gespoten wordt. Daarnaast geeft hij aan dat hij zich net als iedereen zorgen maakt over het gebruik van bestrijdingsmiddelen en dat het doel van St. Martinus dan ook is om minder bestrijdingsmiddelen te gebruiken en over te stappen naar biologische teelt zoals eerder in vorige overleggen is uitgelegd. In het voorgestelde plan is juist rekening gehouden met een bufferzone van fruitbomen op de grens met woningen. **De heer Heuten** geeft aan dat vorige zomer nog van het

terras is weggejaagd. **De heer Van der Molen** geeft aan dat sindsdien goede afspraken zijn gemaakt en dat hij ook graag in de toekomst in gesprek blijft. **Burgemeester Houben** geeft aan dat het ook voor een bedrijf van belang is om op goede voet te staan met zijn burens. Als er zaken niet kloppen kan een handhavingverzoek worden gedaan bij de gemeente of bij een andere instantie als die bevoegd is. Hij kan zich niet vinden in de stelling van de heer Heuten dat de NVWA niet onafhankelijk zou zijn.

Mevrouw Diederik vraagt waarom de gemeenten Voerendaal en Vaals de enige gemeenten zijn zonder spuitbeleid en hoe objectief controles zijn. **Burgemeester Houben** acht het niet geloofwaardig dat Voerendaal en Vaals de enige gemeenten in Limburg zouden zijn zonder spuitbeleid. Hij geeft aan dat bij een nieuw bestemmingsplan bekeken kan worden of zonering noodzakelijk is. **De heer Ortmans** vindt dat de gemeente zich hier te gemakkelijk vanaf maakt. Er is nu een probleem met spuiten dus dat zou nu een oplossing voor moeten komen, niet pas bij een nieuwe bestemmingsplan. **Wethouder Verbraak** geeft aan dat het perceel op dit moment een agrarische bestemming heeft waarbij een wijngaard gewoon is toegestaan. **De heer Laudy** bevestigt dit.

De heer Van der Molen geeft aan de manier waarop de dialoog verloopt te betreuren. In het verleden werden door de vorige gebruiker ook gewasbeschermingsmiddelen gebruikt en is hierover nooit bezwaar. Het bezwaar is pas ontstaan sinds de overname door St. Martinus. **De heer Heuten** geeft aan dat op de spuitzakken staat dat 24 uur na het spuiten niemand de zone mag betreden. **De dagvoorzitter** geeft aan dat het goed zou zijn als de buurt en St. Martinus afspraken zouden maken over het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Bijvoorbeeld wanneer wordt gespoten, rekening houdend met de windrichting. **De heer Van der Molen** geeft aan door middel van een dialoog met de buurt graag afspraken te maken over het spuiten.

De dagvoorzitter vraagt of St. Martinus kan toelichten welke vervolgacties hebben plaatsgevonden sinds vorig overleg. **De heer Van der Molen** geeft aan op 1 april gesproken is met de Stichting Natuurlijk Geuldal. Dit was vooral om kennis te maken en ging over bredere thema's als educatie, duurzaamheid etc. Er ligt een afspraak om op 17/18 mei op locatie Langeberg concreter in te gaan op de voorliggende plannen. Op verzoek van een raadsfractie heeft een sessie plaatsgehad over de ontwikkeling.

De dagvoorzitter vraagt of de buurt de overgelegde visie wil toelichten. **De heer Kleinen** geeft aan dat de bewoners de moeite hebben genomen om op papier te zetten waar de knelpunten op dit moment zitten. Zij voelen zich bedreigd in hun leefomgeving. Die visie is een startpunt voor de dialoog. De buurt staat unaniem achter de visie. **De heer Ortmans** geeft aan dat er nog een ondertekende versie van het document volgt zodat duidelijk wie het stuk medeondertekenen.

De dagvoorzitter vraagt hoe de heer Kleinen de start van de dialoog voor zich ziet en hoe een vervolgproces eruit zou kunnen zien. **De heer Kleinen** geeft aan dat het al winst is dat dit gesprek plaatsvindt. Hij is ervan overtuigd dat de meningen en bezwaren gedeeld moeten worden vanavond.

Burgemeester Houben geeft aan dat in de brief van de omwonenden een hard NEE staat. Bewoners kunnen niet met de plannen instemmen. Dit is een van de aspecten die bij de afweging betrokken moeten worden en die bij de wijziging van het bestemmingsplan aan bod komen. Die afweging is uiteindelijk aan de raad. Hij licht toe dat in andere gevallen het college een standpunt inneemt met betrekking tot een voorgestelde ontwikkeling maar dat in dit geval de raad aan zet is. Nu het standpunt van de buurt zo duidelijk is verwoord is het van belang dat er ook snel duidelijkheid komt. Voor de zomer zou duidelijk moeten worden of de gemeenteraad wel of niet instemt met het opstarten van de bestemmingsplanprocedure. Ook in die procedure zijn er dan nog allerlei inspraakmogelijkheden.

De dagvoorzitter geeft aan dat in de brief staat dat de omwonenden tegen planvorming zijn, maar toch hier aanwezig zijn voor een open dialoog. Hij vraagt of de buurt dat kan toelichten. **De heer Ortmans** geeft aan het standpunt van de buurt zorgvuldig voorbereid en onderbouwd is. Dit is het wat hem betreft. **De heer Wolfs** vult aan dat zij als kleine gemeenschap in een grote gemeente met een grotere ondernemer tegenover elkaar staan. De buurt voelde zich in het begin niet gehoord, nu al meer. Hij snapt dat de standpunten ver uit elkaar liggen maar ze willen toch kijken wat er mogelijk is. **Mevrouw Diederer** vult aan dat als er geen eindvisie duidelijk wordt, het standpunt van de buurt niet zal wijzigen want dan is men aan de goden overgeleverd.

De dagvoorzitter vraagt of dat betekent dat de buurt nu een standpunt heeft ingenomen en bekijkt hoe verder als de raad een besluit heeft genomen. **Burgemeester Houben** geeft aan dat tussen nu en begin juli ruimte is om het eens te worden over de eindvisie. Dat is de bedoeling van het dialoog. Op het slotdocument wordt door de raad een akkoord gegeven of niet. **De heer Ortmans** geeft aan dat als je kijkt naar wat de bewoners willen en wat de initiatiefnemers willen dat men nooit bij elkaar kan komen. Een eindvisie is er niet, dus daar kan de buurt ook niet over oordelen. Op dit moment kunnen ze alleen reageren op de plannen zoals ze nu zijn, en dan blijft het bij dit standpunt.

De heer Verbraak geeft aan dat het proces is geschetst door de burgemeester. Hij geeft aan het visiedocument van de buurt een aantal argumenten en bezwaren bevat. Hij vraagt of de buurt een prioritering in de visie kan aanbrengen. **De heer Kleinen** geeft dat hij hierover overleg moet voeren met de buurt. Als de prioritering gevonden kan worden wordt dat toegevoegd aan het document dat toch nog ondertekend bij de gemeente wordt ingediend. **De heer Heuten** geeft aan dat de visie van de buurt duidelijk initiatiefnemers willen een feestlocatie neerzetten de buurt wil dat niet. Hij geeft aan dat het maar naar de raad moet gaan zodat die kan beslissen. **De heer Van der Molen** geeft aan open te staan voor de dialoog. De standpunten kunnen wellicht dichter tot elkaar worden gebracht door feiten te overleggen met elkaar. Hij geeft aan dat het niet het plan is om een feestlocatie te realiseren. Burgemeester Houben geeft aan dat juist in het bestemmingsplan geregeld wordt wat er wel en niet kan op de locatie en wat de grenzen zijn die daaraan gesteld worden.

De dagvoorzitter biedt de gelegenheid tot een rondvraag.

De heer Kleinen geeft aan dat hij nog met de buurt zal samenzitten om te kijken of er een prioritering aangebracht kan worden.

De heer Ortmans geeft aan dat deelname aan de sessie op 25 mei onder voorbehoud is. Hij verwacht niet dat er nog iets besproken wordt wat nuttig is.

Mevrouw Diederer geeft aan dat zij het jammer vindt dat zij geen antwoord heeft gekregen op haar vragen over wijnrestaurant op het land en of dit in de toekomst wederom mogelijk wordt gemaakt. Het is voor haar nog niet duidelijk of deelname aan de sessie op 25 mei zin heeft.

De heer Van der Molen geeft aan dat hij op korte termijn met de buurt een afspraak probeert te maken over het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen.

De dagvoorzitter vraagt of iemand nog iets naar voren wilt brengen, dan wel op iets terug wilt komen. Van deze gelegenheid wordt geen gebruik gemaakt. Niets meer aan de orde, wordt de bijeenkomst gesloten.

Voerendaal, 29 april 2021

Aan:

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Voerendaal
Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal

Van:

Bewoners buurtchap Fromberg
p.a. Frombergerweg 13
6367 PJ Voerendaal

Datum:

05-05-2021

Bijlagen:

Visie Fromberg

Kenmerk:

20210505ROV

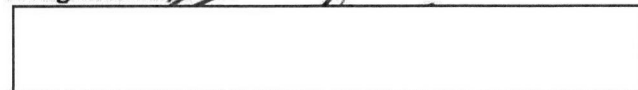
Onderwerp:

Visie/Standpunt met betrekking tot de plannen van Wijndomein St. Martinus op de Langeberg.

Geacht College,

Naar aanleiding van de online deelname aan de omgevingsdialoog op 24 maart 2021 en 29 april 2021, willen wij U hierbij de toegezegde Visie/Standpunt van het overgrote deel van de bewoners van het buurtchap Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben, met betrekking tot de plannen van Wijndomein St. Martinus op de Langeberg doen toekomen.

Hoogachtend,

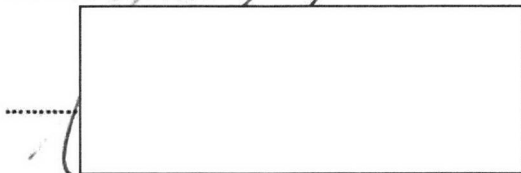

E. van Herk

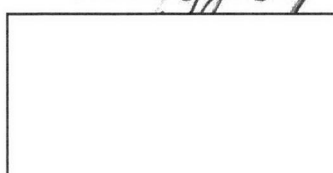
Frombergerweg 13

Mede ondertekend:

Mevr. M. Wolfs-Diederik
Frombergerweg 10

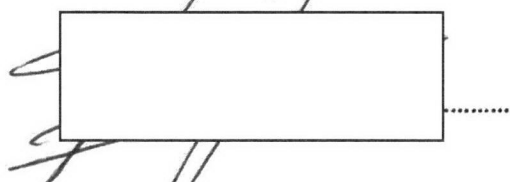
Dhr. J. Wolfs
Frombergerweg 10

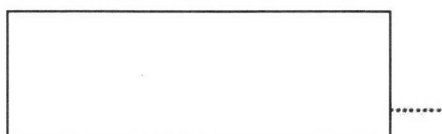
Mevr. M. Burgers-Stoffelen
Frombergerweg 15

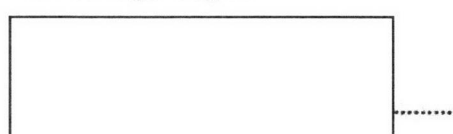
Dhr. R. Burgers
Frombergerweg 15

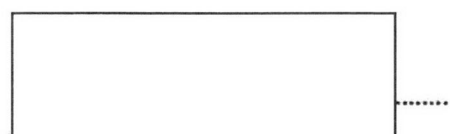
Mevr. M. Queisen-Schins
Frombergerweg 17

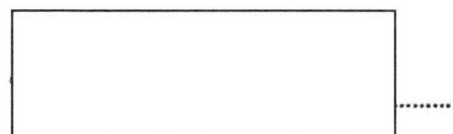
Dhr. E. Queisen
Frombergerweg 17

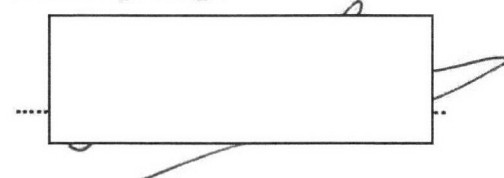
Mevr. E.S.F. Schins
Frombergerweg 12

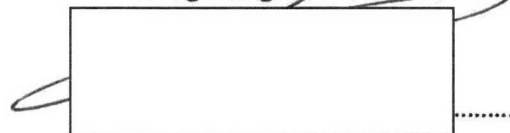
Dhr. J.H.G. Heuten
Frombergerweg 12

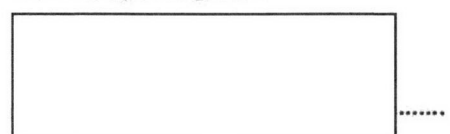
Mevr. G. van Beek-Frisen
Frombergerweg 6

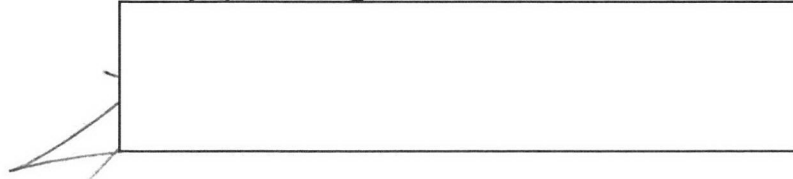
Dhr. A. van Beek
Frombergerweg 6

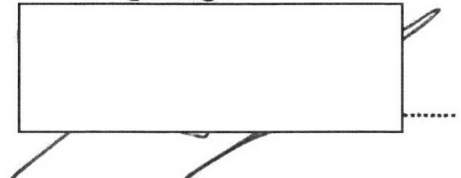
Mevr. T. Schins
Frombergerweg 12A

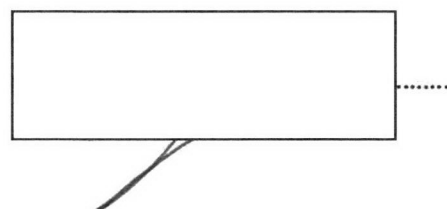
Stichting Natuurlijk Geuldal
Keutenberg 5

Mevr. J. Ortmans-Ramakers
Frombergerweg 8

Dhr. H. Ortmans
Frombergerweg 8

Mevr. J. Wieretz
Heugdenweg 1

Dhr. R. Wieretz
Heugdenweg 1

Mevr. J. Erckens
Heugdenweg 2

.....

Dhr. L. Wieretz
Heugdenweg 1

Mevr.
M. Erckens
Heugdenweg 2

Dhr.

.....

Mevr.
C. Erckens
Heugdenweg 2

Dhr.

.....

Mevr.

Dhr.

.....

.....

Mevr.

Dhr.

.....

.....

Met dit document trachten wij, de bewoners Fromberg ons standpunt m.b.t. de ontwikkelingen St. Martinus Langeberg duidelijk te maken.

De visie is tot stand gekomen door opgedane ervaringen, onderzoeken, gesprekken met bewoners van Ubachsberg, Winthagen, Ransdaal en Vijlen, en de Stichting Natuurlijk Geuldal, Vereniging Kleine Kernen Limburg, gesprekken met afgevaardigden van de Gemeente Voerendaal en de initiatiefnemers van St. Martinus.

Aanleiding:

In 2014 werden we als bewoners van het gehucht Fromberg geconfronteerd met de plannen van het toenmalige wijngoed Ceres. Er waren plannen voor het realiseren van een "tijdelijke" bedrijfsruimte, de eigenaar van wijngoed Ceres zocht naar een nieuwe locatie voor zijn bedrijf daar zijn toenmalige locatie aan de Oude Rijksweg te Gulpen, op korte termijn door de gemeente zou worden gesloopt.

Vanuit de doelmatigheid van de bedrijfsvoering was het volgens de gemeente Voerendaal van belang om medewerking te verlenen aan de bouw van een tijdelijke bedrijfsruimte.

In tal van documenten werd nog eens aan zowel de eigenaar van wijngoed Ceres alsook aan de omwonende gewezen op de tijdelijkheid en dat er voor nieuwbouw en voor permanente vestiging geen mogelijkheden geboden zouden worden.

Kort na de gereed stelling van de tijdelijke bedrijfsruimte kwamen de eerste artikelen in de krant met uitspraken van zowel de eigenaar alsook burgemeester Houben van de gemeente Voerendaal, die tijdelijkheid was niet voor iedereen duidelijk.

Wijnboer wekt woede

Het is een van de meest beladen dossiers binnen Voerendaal: gemeente versus Voncken. Over een vastberaden wijnboer, een verbaasde gemeente en een verontwaardigde burgemeester. "Hij hoeft niets meer te proberen."

Het is een van de meest beladen dossiers binnen Voerendaal: gemeente versus Voncken. Over een vastberaden wijnboer, een verbaasde gemeente en een verontwaardigde burgemeester. "Hij hoeft niets meer te proberen."

Op zaterdagochtend 10 maart, een ochtend vol met zon en voorjaar, was de gemeente Voerendaal in een dorpje. Het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was. Het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was.

Car Voncken

Voncken. Maar voncken was de plannen belanden, het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was. Het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was.

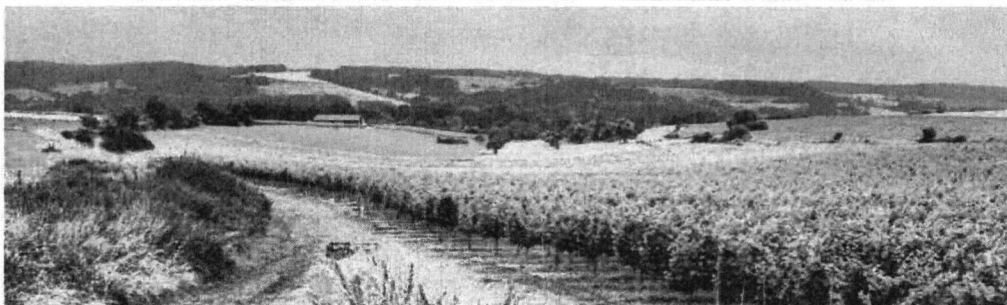
stapsgewijs, die inmiddels is bekend als de bouw van het monument. Het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was.

66 Heb ik een vinger gepikt om de hele hand te pakken? Ja, dat kan je stellen.

Car Voncken, wethouder

naar de hand. "Die ding hand, die was een vinger. Die hand had alvast een vinger. Die hand had alvast een vinger."

in eigenaars in de gebiedsruimte, dat ding is de ding. Het was een dorpje dat lang geleden was, maar dat nu weer een dorpje was.

Burgemeester Houben reageerde in bovenstaand artikel met onderstaande uitspraak:

Maar ongeacht wie de plannen behandelt, het antwoord blijft eenduidig: geen wijndomein op de Fromberg. „Hij wil zijn onderneming uitbreiden op een kwetsbare plek in Voerendaal”, Burgemeester Houben spreekt van een ‘ingrijpende ontwikkeling’. Het is een mooi bedrijf, maar niet voor de Fromberg. Expansie leidt immers tot vervoerbewegingen door transport en grootschalig toerisme.

Ik vraag me nu nog steeds af of we hier wel goed aan hebben gedaan, is de burgemeester eerlijk.

De bewoners van Fromberg putten vertrouwen uit deze uitspraken en zien de toekomst van hun mooie Fromberg weer vol vertrouwen tegemoet.

Echter in 2019 wordt het wijngoed Ceres verkocht aan dhr. van der Molen en kort hierop verder verkocht aan dhr. Beurskens. Per brief d.d. 20 februari 2020, wordt Dhr. Beurskens door de gemeente Voerendaal erop gewezen dat:

Met de uitkomst van de presidium-vergadering is (nogmaals) duidelijk dat de gemeenteraad richting u geen opening wil bieden voor planontwikkeling. Verlenging van de tijdelijke vergunning is daarom voor ons geen optie. Dit betekent dat wij geen ruimte kunnen bieden voor verdere planontwikkeling maar ook dat de bebouwing en aanwezige voorzieningen tijdig dienen te zijn verwijderd. Neemt u niet tijdig de noodzakelijke maatregelen, is een formele handavingsprocedure onvermijdelijk. Wij gaan er echter vanuit dat u het zover niet laat komen.

Enkele maanden later is de vastbeslotenheid van de gemeente Voerendaal dat er geen ruimte voor nieuwbouw op deze kwetsbare plek in Voerendaal is, verdwenen. Hoewel de plannen van deze ondernemers nog veel verder gaan dan die van dhr. Voncken. Alle beweringen van de burgemeester bleken ineens vergeten. Dit werd als voortschrijdend inzicht betiteld. Heel vreemd dat de ene ondernemer alle mogelijkheden worden ontzegd en de volgende alle gelegenheid wordt geboden.

De geldigheidsduur van de tijdelijke omgevingsvergunning van de bestaande tijdelijke loods verstrijkt op 11 juni 2020, maar handhaving blijft achterwegen. Na bezwaar van omwonenden wordt een uitweg gevonden in weer een tijdelijke omgevingsvergunning, nu voor het plaatsen van 6 zeecontainers en het handhaven van de aanwezige betonvloer en de uitrit.

Ondertussen mogen dhr. van der Molen en dhr. Beurskens plannen maken voor nieuwbouw en permanente bedrijfsvestiging.

De plannen van de heren van der Molen en Beurskens houden in principe in dat daar waar de tijdelijke loods stond nu een even groot gebouw komt te staan (misschien wel groter want detail tekeningen ontbreken) dit gebouw wordt “ingepast” in de natuur door aan de achterzijde van het gebouw een grondwal te plaatsen waardoor

het gebouw in ieder geval vanuit Fromberg niet meer te zien zou zijn, echter vanaf de drie andere zijden prijkt het nog steeds boven alles uit, en er kan dan ook ons inziens geen sprake zijn van landschappelijke inpassing. De inrit die nu ca. 15 meter lang is, wordt nu vervangen door een inrit van ca. 60 meter lang.

Het gebouw dat in de oude situatie voornamelijk een opslagruimte was wordt nu opgedeeld in een ontvangstruimte, een machinestalling en een productieruimte. In deze productieruimte wil men een distilleerderij vestigen en een afvullijn. En voor de goede lezer wordt er ook nog eens een optie genomen om ondergronds te bouwen. In de distilleerderij wil men voornamelijk grappa gaan produceren, Grappa is een Italiaanse gedistilleerde alcoholische drank, die vervaardigd wordt uit distillatie van de restanten van de druiven na de wijnbereiding, dat wil zeggen de schillen en de zaden. Dit houdt in dat St. Martinus een groot deel van zijn wijnafval naar Fromberg gaat vervoeren om hier alcohol te stoken? Uitbreiding met de productie van sappen en alcoholvrije wijn worden in het gesprek van 24 maart ook nog eens genoemd. Met nog meer verkeersbewegingen tot gevolg.

Natuur, landschap en leefomgeving.

Limburg bezit een prachtig stukje natuur in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg waar we allen zeer zuinig op moeten zijn, het stukje Geul- en Gulpdal is één van de mooiste landschappen in Nederland.

a. Beleid

Om dit alles te beschermen en te bewaren voor de toekomst zijn tal van plannen en visies opgesteld door zowel provincie alsook gemeenten. Prachtige nota's die allen een gezamenlijk doel hebben, het behouden en/of verbeteren van de leefomgeving en de authenticiteit van het landschap.

POL2014 en de richtlijnen behorende bij het Nationaal Landschap Zuid-Limburg horen hierin een grote rol te spelen, helaas zien we ook in en rond Fromberg dat de goede voornemens in plannen en visies vaak ook makkelijk aan de kant gezet worden voor andere belangen en onze natuur, landschap en leefomgeving hiervan de dupe wordt.

Als je alleen al naar de wijnbouw in zijn algemeen kijkt, kun je je afvragen of dit wel in het Limburgs landschap hoort. Overal zie je wijndomeinen in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg ontstaan. Kijkend naar de natuur is het sterk de vraag of wijnbouw niet juist de Limburgse natuur en het landschap verstoort. Onderzoeken hiernaar, en een duidelijke visie op deze ontwikkeling, zijn er nauwelijks of niet. De gemeente wil zich op de kaart zetten als

een wijngemeente. Dit zal echter ten koste gaan van het Limburgs landschap, voornamelijk weidelandschap verandert langzaamaan in een wijnlandschap.

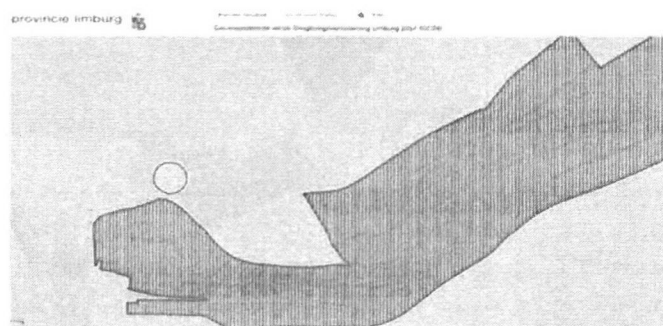

b. Bestrijdingsmiddelen

Het bestemmingsplan van de Gemeente Voerendaal voorziet niet in een beleid op het gebied van toepassing van bestrijdingsmiddelen. Daar waar er in andere gemeenten een spuitvrije zone gehanteerd wordt, is dit in Voerendaal niet het geval.

In de wijnbouw worden meer en andere bestrijdingsmiddelen gebruikt dan in andere landbouwsectoren. Helaas ontbreekt in Nederland een gedegen onderzoek naar gebruik en de lange termijn gevolgen voor natuur, mens en milieu. Natuurlijk zijn de gebruikte middelen allen geregistreerde middelen en horen ze veilig te zijn voor mens, dier en milieu, echter in de praktijk en kijkend naar de waarschuwingen op de verpakkingen is dit wel anders. St. Martinus spuit op Fromberg, met behulp van een ouderwetse methode bestrijdingsmiddelen, de gebruikte middelen zoals op de verpakking vermeld wordt, zijn giftig bij inslikken, kunnen allergische huidreactie veroorzaken, veroorzaken ernstig oogletsel, zijn verdacht van het veroorzaken van kanker en zijn zeer giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen. Ook wordt een van de bestrijdingsmiddelen die St. Martinus gebruikt nu in verband gebracht met de ziekte Parkinson, hopelijk zal vanaf 2021 dit middel niet meer toegelaten worden. Een beleid op een spuitvrije zone binnen de gemeente Voerendaal is noodzakelijk, de agrarische bestemming van de percelen behorende bij het wijngoed zijn veranderd, er hoort door de gemeente onderscheid gemaakt te worden tussen landbouw en fruitteelt.

De uitwerkingen van deze bestrijdingsmiddelen op de natuur, de flora, fauna en Natura 2000,

kunnen desastreus zijn. Voorbeeld: Zo is onbekend welke invloed de gebruikte schimmelwerende bestrijdingsmiddelen hebben op de orchideeënpopulatie op het Natura 2000 gebied Vrakelberg. Deze Rode Lijst planten hebben absoluut bepaalde schimmels (mycorrhiza) nodig om te leven en deze kunnen worden aangetast door dit bestrijdingsmiddel. Ook zal de teruggang van de insectenwereld en de negatieve gevolgen voor bestuiving en vogelsterfte merkbaar worden.

c. Landschap in verandering

Daarnaast zijn de gevolgen door de verandering van voornamelijk kalkrijk voedselarm weideland in wijnbouw en het toegenomen gebruik van bestrijdingsmiddelen niet duidelijk, maar een ding is zeker, daar waar vroeger in de achtertuinen in Fromberg hazen, konijnen en fazanten een normaal beeld waren zie je ze de laatste jaren nauwelijks of niet. Het zeer kwetsbare Natura 2000 gebied Vrakelberg, met zeer zeldzame rode-lijst planten en insecten, ligt letterlijk op een steenworp afstand.

Het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is opgericht om de authenticiteit van dit gebied te beschermen, maar van alle kanten wordt het overal aangetast, zeker ook bij Fromberg.

d. Niet alleen agrarische maar ook nog eens industriële activiteiten

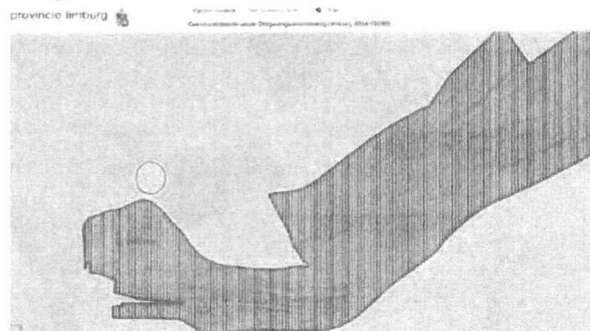
Een ander gevaar voor natuur, landschap en leefomgeving is de ondernemers drang van de heren van der Molen en Beurskens tot uitbreiding, de gebeurtenissen in Vijlen zijn hier een goed voorbeeld van. Maar ook in Voerendaal zijn er alweer uitbreidingsplannen. (aanplant wijngaard bij kasteel Puth, optie ondergronds Langeberg, experience locatie in het Heuvelland).

Akkoord gaan met bebouwing op Fromberg betekent ook akkoord gaan met verdere uitbreiding. Uitbreiding is dan niet meer tegen te houden.

e. Het open landschap

De gevolgen voor natuur, landschap en omgeving zijn enorm. Niet alleen de aantasting van het landschap door ver ontsierende bebouwing, maar ook de toename van gemotoriseerde verkeersbewegingen met schadelijke uitlaatgassen zullen hun werk doen en dit niet alleen voor Fromberg maar ook voor de omliggende kernen en natuurgebieden.

Het gebied tussen Etenaken en Colmont, waar Fromberg in ligt, is nu nog één van de weinige gebieden in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg die:

- een open bijzonder landschap biedt, volledig in het zicht vanuit een groot deel van het Heuvelland.
 - weinig bebouwing heeft, iets dat karakteristiek is voor dit gebied.
 - Veelzijdige, hierbij horende, specifieke natuur- en landschapswaarden.
- Dit vraagt om extra bescherming.

f. Verkeersbewegingen

- niet door gemotoriseerd verkeer belast wordt, behalve door de negatieve invloed van de Mergellandroute die uit gefaseerd dient te worden omdat de route niet meer van deze tijd is. Deze kwaliteiten dreigen te verdwijnen.

De drang tot uitbreiding is te begrijpen, maar niet ten koste van de huidige kwaliteiten, natuur, landschap en de leefomgeving. Men moet hier meer denken in de zin van POL2014, centraal op daarvoor aangewezen punten en/of in bestaande gebouwen, zo kort mogelijk in de buurt van grotere verbindingswegen, de mogelijkheden en alternatieven zijn er. Immers, zoals grote opslagloodsen geen onderdeel zijn van mooie agrarische activiteiten en op een industrieterrein horen, zo zal dit bedrijf ook uitgroeien naar een activiteit die industriële trekjes zal krijgen. Daar moet nu al rekening mee gehouden worden.

De verbindingswegen zijn bijzonder smal en landelijk. De enige minst schadelijke uitweg is de verbinding met de als 'Kavelweg' bekendstaande route tussen Etenaken en Ubachsberg. Richting Etenaken liggen knelpunten. Ten eerste de tunnel onder het miljoenenlijntje.

Vervolgens ook de Klapstraat gemeente Gulpen-Wittem, nu al zwaar belast, krijgt nog meer (zwaar) verkeer te verwerken en dat is niet acceptabel. Het verkeer richting Ubachsberg zorgt voor een extra belasting van het zeer drukke kruispunt en de smalle wegen door het dorp. Om die reden is het onbegrijpelijk dat voor de activiteiten de eigenaar samen met de gemeente niet zoekt naar alternatieven aan de rand van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg in de buurt van doorgaande wegen. Ze worden allen stelselmatig en zonder steekhoudende argumenten door St. Martinus afgewezen en de gemeente accepteert dit.

h. Het verleden en de toekomst

Daar waar bij de vorige eigenaar Ceres nog sprake kon zijn van noodzaak, is dit bij St. Martinus absoluut niet het geval.

Wat iets tijdelijks had moeten worden is ondertussen voor de bewoners van Fromberg een nachtmerrie geworden. Daar waar men in begin nog hoop kon putten uit de duidelijke woorden van burgemeester en het stevige helder standpunt van de gemeenteraad, is deze hoop langzaamaan vervlogen door troebele beleidsvoornemens. Zonder afdoende rekening te houden met de knelpunten zoals door bewoners van Fromberg aangedragen, draait het uit op jarenlange juridische procedures en een volledig verziekte sfeer in Fromberg met de ondernemer.

Op 24 maart, tijdens een gesprek met Gemeente Voerendaal en initiatiefnemers van St. Martinus werd nogmaals duidelijk wat bebouwing en de daarin voorgenomen activiteiten op deze plek met zich meebrengt.

Standpunt.

We begrijpen dat een gemeente voordelen ziet in de plannen van St. Martinus en dat dit bijdraagt aan het zich op de kaart zetten van Voerendaal als de wijngemeente.

Voerendaal wil ook een groene gemeente zijn en mensen aantrekken die naar het mooie Voerendaal in het prachtige Limburgs landschap komen, Voerendaal moet bekender en geliefder worden buiten Voerendaal.

Of deze plannen van St. Martinus op deze plek hiertoe werkelijk bijdragen is maar de vraag:

- het landschap verandert in een wijnlandschap
- het typisch Limburgs landschap verdwijnt langzaamaan
- meer mensen en activiteiten betekent ook meer gemotoriseerde verkeersbewegingen
- hiervan zijn de gevolgen niet bekend zoals voor de leef kwaliteit en stikstofdepositie bij Natura 2000.

Bewoners Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben zijn van mening dat er geen enkele vorm van **bebouwing** past op de aangewezen plek aan de rand van Fromberg, aan de rand van het Natura 2000 gebied en midden in de Bronsgroene zone. Natuur, landschap en leefomgeving horen hier de belangrijkste factor te zijn. Gevolgen van bebouwing maar ook van de wijnbouw op de lange termijn voor de natuur, het landschap en de leefomgeving zijn niet bekend.

De gevaren van het bieden van **uitbreidingsmogelijkheden** in dit gebied zijn niet alleen voor de kern Fromberg maar ook voor de omringende kernen te impactvol.

De plannen voor het organiseren van **kennissessies, wijncursussen, wijnproeverijen, verwerking van de oogst tot eindproduct**, betekenen alleen maar meer **verkeersbewegingen** en overlast voor de omwonenden en het belasten van de natuur. Hierin zijn nog niet eens de plannen meegenomen die tijdens gesprekken met bewoners genoemd zijn en waarschijnlijk in een later stadium via uitbreiding gecreëerd worden. Denk hierbij aan ontvangst van groepen tot 30 personen, kleine horeca en een klein terras, maar ook **evenementen zoals een Wijnrestaurant op het land, waarmee wij als bewoners van Fromberg opeens werden geconfronteerd**. Beperkingen hiervoor vastleggen in een bestemmingsplan bieden maar een kleine bescherming, als dit zo zou zijn dan was deze discussie niet geweest.

Het kijken naar en het werken aan een verkeersplan is natuurlijk prachtig, echter andere routes of omleidingen om bepaalde plekken te ontzien is alleen een verplaatsing van het probleem.

De mogelijkheid die we zien om tegemoet te komen aan de parkeermogelijkheid voor werkers op het wijngoed en het bieden van onderdak zien we in het in gedeeltelijk instant houden van de inrit en een deel van de verharding, waarop werkers hun auto kunnen parkeren en tijdens het teeltseizoen het tijdelijk bieden van een onderdak zoals dat ook bij andere fruittelers gebruikelijk is, **inpassing in het landschap door groenvoorziening** is hiervoor wel noodzakelijk.

De verdere noodzakelijkheid van **stalling van materiaal en machines in een grote nieuwe loods** zien wij niet. Onderbouwing van de noodzaak is er niet, andere wijngaarden in

Voerendaal gaan hier creatief mee om.

Het zoeken naar alternatieven binnen de gemeente Voerendaal, bijvoorbeeld uitbreiding en kijken naar de mogelijkheden die bij kasteel Puth geboden worden is hier een betere oplossing. **Als de gemeente Voerendaal zich echt als wijngemeente op de kaart wil zetten zou het bieden van een Wijncentrum Voerendaal, op te richten op het industrieterrein Lindelauffer Gewande misschien wel de beste oplossing zijn. Hier zouden de verschillende wijngaarden van Voerendaal gebruik van kunnen maken op verschillende vlakken, denk hierbij aan opslag, productie, ontvangst, wijnproeverij, kennissessie's etc.**

Ook wordt met bovenstaande beter voldaan aan de visie van POL 2014.

We willen hier gebruik maken van de woorden die burgemeester Houben al in 2015 gebruikte:

Hij wil zijn onderneming uitbreiden op een kwetsbare plek in Voerendaal", Burgemeester Houben spreekt van een 'ingrijpende ontwikkeling'. Het is een mooi bedrijf, maar niet voor de Fromberg. Expansie leidt immers tot vervoerbewegingen door transport en grootschalig toerisme.

Tevens willen we de gemeente dringend vragen om een spuitbeleid op te stellen, tot gemeentelijk beleid vast te stellen, en op de uitvoering daarvan toe te zien.

Door de veranderde situatie die op Fromberg is ontstaan, voornamelijk weideland is veranderd in wijnbouw, is hier een spuitvrijzone inclusief een afschermende haag noodzakelijk, **10 jaar wachten tot St.Martinus hier op Fromberg overgaat op biologisch behandelbare druivensoorten is geen optie.**

Het onderzoek welk hier heeft plaatsgevonden door de NVWA beperkt zich op de gebruikte middelen en de toepassing van deze middelen en de gebruikte machines, echter dat omwonende hun tuin moeten verlaten of kinderen hun speelplek om op deze wijze te ontsnappen aan de spuitnevel, is in dit onderzoek op geen enkele wijze meegenomen. Het blijft onzes inziens een onderdeel van een goede ruimtelijke ordening.

Samenvattend:

Het overgrote deel van de bewoners van het buurtschap Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben zijn het erover eens dat:

- Er geen enkel draagvlak is voor de gepresenteerde plannen van St. Martinus.

Specifiek: geen bouwwerken voor wat voor een doel dan ook.
geen activiteiten waarvan kan worden aangenomen dat ze meer verkeersbewegingen tot gevolg hebben.

- Door de gemeente Voerendaal voor de time-being een spuitverordening wordt opgesteld en gehandhaafd, waarin de toegezegde afspraken tussen belanghebbende en St. Martinus als start kunnen dienen.
- Het bestemmingsplan aan te passen op het veranderde gebruik van de agrarische gronden, landbouw wordt fruitteelt.
In de fruitteelt worden andere bestrijdingsmiddelen en technieken gebruikt dan in de landbouw, dit dient onzes inziens ook in een bestemmingsplan duidelijk te zijn middels het opnemen van spuitvrije zones, dit om omwonende en natuur te beschermen tegen eventuele risico's.
Uit uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State valt af te leiden dat in de fruitsector de regel gehanteerd wordt om een afstand aan te houden van 50 meter tot gevoelige functies.
- Er een beperkte oplossing kan komen voor het parkeren van auto's van werknemers (maar geen bedrijfsmachines en materieel!).

